

85.

Ink. 2016 -06- 13

106-1036/2016

Till:

Motion av Rickard Wall (-) om Upprättelse för barnbrudar i Stockholm

Förr i tiden betedde sig människor till väsentliga delar annorlunda jämfört med idag. Man tänkte också typiskt annorlunda. Detta mönster gäller ganska generellt för olika människor över jordklotet. Som ett uttryck för denna förändringsprocess, förhoppningsvis till det bättre, bör Australiens ursäkt till urinvånarna som dess parlament gav för knappa 10 år sedan räknas:

(<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=1890153>).

Även i Sverige ser vi tecken på förändringsprocesser liknande den i Australien, tex beslutet om att ge tidigare fosterhemsbarn en ursäkt från samhällets sida för de fall då dessa barn inte gavs en uppväxt som vi idag anser det vara självklart att de skulle ha haft rätt till. Det är till och med så att den stora ceremonin för fosterbarnens upprättelse ägde rum just i detta Stadshus:

(<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=95&artikel=4777773>).

Med detta här emellertid inte Sverige fullt ut gjort upp med sitt förflutna. Flera grupper i samhället synes stå i kö med krav på upprättelse för påstådda tidigare tiders missförhållanden. En sådan grupp, som förvisso vars tidigare historia inte ges så särskilt mycket uppmärksamhet i Sverige, är de så kallade barnbrudarna. Dessas aktuella situation engagerar desto mer i skrivande stund – våren 2016. Många enskilda och organisationer har inför sommarlovet 2016 larmat om att många svenska flickor med invandrabakgrund riskerar att föras till sina, eller sina föräldrars, hem/ursprungsländer för att giftas bort i alltför unga år, mot sin egen vilja eller både och:

(<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=160&artikel=6428360>),

(<http://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/kampanjen-satt-upp-larmnummer-pa-toaletten>),

(<http://www.aftonbladet.se/debatt/article22848740.ab>).

Ovanstående speglar initiativ som tas i dagens Sverige, när vi har en lagstiftning mot tvångsäktenskap och där sexuellt umgänge med barn under 15 år närmast per definition betraktas som våldtäkt mm, men hur gick det till förr i tiden? Under de sista decennierna av 1900-talet beviljades åldersdispenser för äktenskap till framför minderåriga flickor med invandrabakgrund på löpande band.

Verksamheten bedrevs på vad som närmast kan liknas vid industriell rutinbasis. På länsstyrelserna, på skolsköterskemottagningarna, på socialkontoren osv skyndade sig det svenska samhället att dra sitt strå till stacken för att önskemålen skulle kunna verkställas, dvs att se till att gifta bort småflickor.

Denna förr i tiden är ändå inte särskilt avlägsen. Undertecknad har själv på förhållandevis nära håll bevittnat hur en vuxen karl med egna barn fick det svenska samhällets välsignelse att gifta med sig

ett flickbarn på 15 år – och detta skedde så sent som för bara ett dussintal år sedan. Det är alltså så nära i tiden att man nästan kan ta på det. Ett hantverk som tills helt nyligen av det officiella Sverige ansågs vara höjden av tolerans och bejakande av kulturell mångfald. Jag utgår från att jag inte är ensam om att veta och förstå hur illa många, kanske de allra flesta?, av dessa flickbarn för.

Det är en lång och omfattande process att ge barnbrudarna upprättelse. Bara en sådan sak som att ge dåvarande barnbrudar, idag typiskt vuxna kvinnor, modet och styrkan att träda fram kommer att bli ett arbete i sig. Vidare kan någon säga att frågan främst är en angelägenhet för i huvudsak staten som genom länsstyrelserna faktiskt beviljade dispenserna. Kommunens personal på bla socialkontoren och ute i skolorna har emellertid i icke obetydlig utsträckning i olika former varit staten behjälplig. Det ansvaret ska inte Stockholms stad försöka undandra sig. Tvärtom, genom att ta initiativet kan kanske Stockholms stad sätta igång en så småningom självgående process i hela landet?

En naturlig början är att Stockholms stad tillsätter en särskild person som får i uppgift att ta itu med denna mörka sida av vår, förhoppningsvis huvudsakligen, historia. Den utsedda personen ges i uppdrag att bla ta fram riktlinjer för arbetet, att sätta upp mål, att informera berörda, att uppvakta andra relevanta aktörer, till exempel staten, att formulera hur upprättelsen ska gestaltas – formella ursäkter?, monetär ersättning?, ceremonier?, resa minnesmärke/monument? För att denna insats ska kunna ske kostnadsneutralt föreslås motsvarande minskningar göras i Stadens genuspedagogiska projekt.

Kommunfullmäktige föreslås besluta

- att* ett arbete för att ge tidigare års barnbrudar i Stockholms stad upprättelse påbörjas
- att* ge kommunstyrelsen i uppdrag att utse en särskild person för att arbeta med frågan
- att* ge kommunstyrelsen i uppdrag att ombesörja att det två gånger per år avrapporteras till kommunfullmäktige hur arbetet fortskrider
- att* kostnadsneutralitet säkerställs genom att motsvarande minskningar görs i Stadens olika genuspedagogiska projekt

Stockholm den 13 juni 2016

Rickard Wall (-)